

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

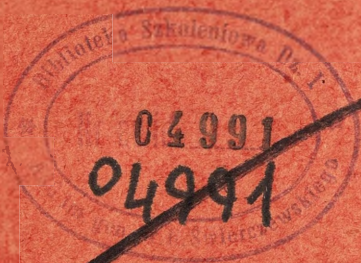
JAWNE
DOKUMENT

Egz. Nr 1

ppłk mgr Stanisław WASIL

Temat: ORGANIZACJA I PROWADZENIE
PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH
BOJOWYCH DZ (DPanc)

(Skrypt)

~~040402~~

BIBLIOTEKA NADZIOŁY ASB Wp
Archiwum Biura zbiorów specjalnych
Nr ewid. _____

REMBERTÓW

CZERWIEC

1964

040402
356

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

JAWNE
Klaszowe

Egz. Nr 1

ppłk mgr Stanisław WASIL

Temat: ORGANIZACJA I PROWADZENIE
PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH
BOJOWYCH DZ (DPanc)

(Skrypt)

~~040402~~

BIBLIOTEKA NARODOWY ARCH WU
Archiwum Działu zbiorów specjalnych
Nr ewid. _____

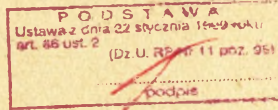
REMBERTÓW

CZERWIEC

1964

040402
356

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. gen. broni K. Swierczewskiego

JAWNE

Egz. Nr. 1

ZATWIERDZAM
KIER. ZAKŁADU DYD. WOJSKOWEJ

płk dr. J. ZAKRZEWSKI

Dnia 4.4. 1964 r.

Amel. nr 12657

Płk mgr Stanisław WASIL

"ORGANIZACJA I PROWADZENIE PRACY PARTYNOPOLI-
TYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH DZ /DPanc/ "

BIBLIOTEKA NAUKOWA ARM. WP
Zachowalnia Materiał Biblioteczny Specjalny

40402

W-WA R E M B E R T O W - C Z E R W I E C - 1964r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.
2. CZYNNIKI OKRESLAJĄCE KIERUNKI, ZADANIA, TRESC I CHARAKTER PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH DZ /DPanc/.
3. DOKUMENTY OKRESLAJĄCE KIERUNKI I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH DZ /DPanc/.
4. PERIODYZACJA PRACY PARTYJNO - POLITYCZNEJ W DZ /DPanc/ NA TLE SPECYFIKI DZIAŁALNOŚCI BOJOWEJ SZTABU I PODLEGŁYCH WOJSK.
5. SPECYFIKA, WYMAGANIA I FORMY PRACY WYDZIAŁU POLITYCZNEGO DZ /DPanc/ W OKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI WALKI.
6. SPECYFIKA, WYMAGANIA I FORMY PRACY WYDZIAŁU POLITYCZNEGO DZ /DPanc/ W OKRESIE DYNAMIKI WALKI.
7. DOKUMENTY PROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ POLITYCZNY W DZIAŁANIACH BOJOWYCH DZ /DPanc/.

W s t ę p

Praca partyjno - polityczna w warunkach bojowych jest nieodłączną częścią wysiłku organizatorskiego dowódców, sztabów i aparatu politycznego, mającego na celu zabezpieczenie wykonania zadań bojowych. Ze względu na swe znaczenie praca partyjno - polityczna jest jednym z głównych czynników zabezpieczenia działań bojowych. Wywiera ona współdecydujący wpływ na przebieg walki i osiągnięcie zwycięstwa. Uodparnia ona żołnierzy na trudy współczesnego pola walki, pogłębia zrozumienie celów wojny, wzmacnia wolę walki, rozbudza aktywność, ofiarność i bohaterstwo żołnierzy oraz przeciwdziałania metodom propagandy wroga, prowadzonej w ramach "wojny specjalnej" i "wojny psychologicznej."

Aby praca partyjno - polityczna w warunkach bojowych osiągała powyższe rezultaty, musi być prowadzona w sposób przemyślany i umiejętny w różnych rodzajach działań bojowych, zarówno w działaniach zaczepnych, obronnych jak i odwrotowych oraz w każdej sytuacji pola walki.

Bezpośrednim organizatorem tej pracy jest w zasadzie aparat partyjno - polityczny i on przede wszystkim odpowiada za jej jakość i wyniki. Jednakże w warunkach bojowych, podobnie jak w czasie pokoju, wszyscy dowódcy na równi z aparatem politycznym są odpowiedzialni za pracę partyjno - polityczną w podległych sobie oddziałach i związkach taktycznych. Z racji swej funkcji, dowódcy mają prawo i obowiązek wnikać w treść prowadzonej pracy, żądać meldunków od podległego aparatu politycznego o stanie moralnym wśród podległych wojsk, a także o wykonanych i planowanych przedsięwzięciach.

Ponadto dowódcy mają prawo udzielania wskazówek i wytycznych podległemu aparatowi politycznemu^{x/}, dotyczących pracy politycznej, oczywiście zgodnych z ogólną

x/ Za wyjątkiem spraw dotyczących pracy wewnątrz partyjnej, które dowódcy mogą podpowiadać podległym pracownikom politycznym lub sekretarzom partyjnym.

linią polityczną i wytycznymi nadrzędnych organów partyjno - politycznych.

Należy tu jednak podkreślić, że aby dowódcy mogli spełniać taką rolę, muszą przede wszystkim znać obowiązujące wytyczne nadrzędnych organów partyjno-politycznych. Ponadto, zarówno dowódcy jak i pracownicy sztabów, winny znać ogólne wymagania oraz podstawowe formy i metody pracy partyjno - politycznej w poszczególnych rodzajach i okresach działań bojowych.

W związku z powyższym, niniejszy skrypty przeznaczony jest głównie dla słuchaczy kursów ogólnowojskowych i zasadniczym jego celem jest zapoznanie ich z ogólnymi zasadami, treścią oraz niektórymi formami i metodami pracy partyjno - politycznej na szczeblu DZ /DPanc/ w warunkach współczesnej walki ogólnowojskowej.

I. CZYNNIKI OKRESLAJĄCE KIERUNKI, ZADANIA, TREŚĆ
I CHARAKTER PRACY PARTYJNO - POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH /DZ DPanc/.

Praca partyjno - polityczna w działaniach bojowych różni się zasadniczo od okresu pokojowego zarówno celami i zadaniami, jak też treścią, formami i metodami działania.

W okresie pokojowym praca partyjno - polityczna jest nieodłączną częścią procesu dydaktycznego wychowawczego mającego na celu zapewnienie wysokiego poziomu wychowania ideowo - politycznego, ukształtowania wysokich walorów moralnych żołnierzy oraz umiejętności i nawyków w prowadzeniu działań bojowych na współczesnym polu walki.

Dla osiągnięcia tego celu określone są okresowo - nie na każdy rok lub okres szkoleniowy konkretne kierunki, zadania oraz podstawowe formy i metody szkoleniowo - wychowawcze. Zaopatruje się także związki taktyczne ^{i oddziały} w niezbędne pomoce szkoleniowe.

W działaniach bojowych natomiast, gdy funkcja szkoleniowo - wychowawcza wojska zostaje przekształcona w praktyczną działalność bojową na polu walki to cały wysiłek organizacyjny i wychowawczy a w tym cała działalność partyjno-polityczna muszą być podporządkowane najważniejszemu celowi - zapewnieniu zwycięstwa nad wrogiem.

W tych warunkach głównym celem i treścią pracy partyjno-politycznej w związkach taktycznych i oddziałach będzie: rozbudzanie uczuć patriotycznych i woli walki z nieprzyjacielem oraz na tej bazie kształtowanie aktywności bojowej, ofiarności, męstwa i bohaterstwa w walce; przeciwdziałanie metodom propagandy wroga, prowadzonej w ramach "wojny specjalnej" i "wojny psychologicznej"; kształtowanie orientacji polityczno - militarnej; wyjaśnianie roli i znaczenia zadań bojowych; wskazywanie zasad zachowania bojowego w określonych sytuacjach pola walki, prowadzenie propagandy specjalnej wśród wojsk nieprzyjaciela; udzielanie pomocy aparatowi zaopatrzenia w zabezpieczenie potrzeb bytowych żołnierzy.

Podczas działań bojowych, nadrzędne organa partyjno - polityczne określać będą tylko ogólne kierunki i zadania pracy partyjno - politycznej w najważniejszych okresach działalności bojowej związków taktycznych i oddziałów.

Szczegółowe cele, kierunki i zadania oraz treść i charakter pracy partyjno - politycznej w poszczególnych okresach lub etapach działań bojowych związki taktyczne wypracowywać muszą samodzielnie na podstawie analizy i oceny następujących czynników: sytuacji polityczno - militarnej w danym okresie działań bojowych; rodzaju działań bojowych; charakteru zadania bojowego; nastrojów i stanu moralno - bojowego wojsk własnych; sytuacji moralno-politycznej w oddziałach nieprzyjaciela; sytuacji moralno - politycznej wśród ludności cywilnej w pasie działań bojowych związku taktycznego.

Każdy z tych czynników wpływać będzie na stan moralno - psychiczny całych pododdziałów i oddziałów, wytwarzać będzie różnorodną skalę przeżyć psychicznych i powodować reakcje, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na ich postawę moralno - bojową. Zależać to będzie od operatywności dowódców, aparatu politycznego i organizacji partyjnych oraz umiejętności doboru przez nich właściwych kierunków treści, form i metod oddziaływania partyjno - politycznego .

Analizując i oceniając wpływ poszczególnych czynników na wybór kierunków, ustalenie zadań , treści i formy pracy partyjno - politycznej w związkach taktycznych i oddziałach, należy przede wszystkim brać pod uwagę sytuację militarno - polityczną w danym okresie działań bojowych. Obejmuje ona: przebieg i wyniki działań bojowych walczących stron; położenie i możliwości bojowe walczących stron oraz wojsk własnych; sytuację ekonomiczno - polityczną w kraju, w państwach sojuszniczych i nieprzyjaciela; postawę moralno - polityczną społeczeństwa własnego, państw sojuszniczych i nieprzyjaciela na tle wybuchu wojny i przebiegu działań bojowych.

Dowódcy, aparat polityczny i aktyw partyjny w związkach taktycznych i oddziałach winni systematycznie poznawać tę sytuację, analizować ją i oceniać jej wpływ na morale i psychikę żołnierzy oraz przez odpowiednie formy i metody pracy partyjno - politycznej zapoznawać stany osobowe z tą sytuacją, wyjaśniając jej przyczyny i perspektywy. Najbardziej pozytywne elementy sytuacji polityczno - militarnej, należy popularyzować wśród żołnierzy, wykorzystując je do pogłębienia uczuć patriotycznych, wzmaganie aktywności bojowej i woli walki z nieprzyjacielem.

Przystępując do omawiania pozostałych czynników należy podkreślić, że w działaniach bojowych trzeba przestrzegać podstawowej zasady, która polega na ścisłym powiązaniu treści, form i metod pracy partyjno - politycznej z potrzebami określonej walki, a w jej ramach z określonymi formami działań i charakterem wykonywanych zadań bojowych. Z powyższej zasady wynikają właśnie następne czynniki określające treść i charakter pracy partyjno - politycznej w działaniach bojowych.

Takim podstawowym czynnikiem jest r o d z a j d z i a ń b o j o w y c h. Na współczesnym polu walki wojska mogą brać udział w różnych rodzajach działań bojowych a mianowicie: w działaniach zaczepnych, obronnych i odwrotowych. Rodzaje tych działań mogą się często przeplatać, a nawet splatać z sobą. Podobnie też zmieniać się mogą i przeplatać różne formy walki. Jednakże na szczeblu dywizji, będzie w zasadzie występować bardziej "czysta" postać rodzaju działań bojowych. Dywizja jako związek taktyczny, będzie zwykle wykonywać zadania albo o charakterze zaczepnym, albo obronnym lub odwrotowym. Różna natomiast może być forma realizacji danego rodzaju działań. Np.: w działaniach zaczepnych może być pościg, bój spotkaniowy, natarcie w działaniach obronnych utrzymywanie punktów oporu, wykonywanie kontrataków lub przeciwuderzeń, w działaniach odwrotowych będzie niszczenie siły żywej i środków ogniowych oraz hamowanie tempa natarcia nieprzyjaciela przez wykonywanie krótkotrwałych zwrotów zaczepnych, przy jednoczesnym przegrupowaniu sił na kolejne pozycje. Każdy z tych rodzajów działań i form walki różni się celem-^{trudności} właściwościami bojowymi, swoistą organizacją, stopniem materiałowo - bojowych, organizatorskich i fizycznych, a przede wszystkim

różni się skalą i skutkami przeżyć moralno - psychicznych żołnierzy.

Na przykładzie doświadczeń minionej wojny, można z całą pewnością stwierdzić, że natarcie, aczkolwiek więcej wyczerpuje siły i środki, bardziej sprzyja wytwarzaniu zapału bojowego wśród żołnierzy niż działania obronne lub odwrotowe, podczas których łatwiej występować będąc różne objawy depresji moralno - psychicznej. Z tych właśnie powodów, podczas każdego rodzaju działań bojowych trzeba wypracowywać swoiste kierunki, formy i metody pracy partyjno - politycznej dla przeciwdziałania tym objawom, wyjaśniania ogólniejszego celu i znaczenia danego rodzaju działań bojowych i mobilizowania żołnierzy do aktywnej, ofiarnej i bezkompromisowej walki z wrogiem. Ponadto w każdym rodzaju walki, odmienne są także warunki do prowadzenia pracy partyjno - politycznej ale do tego jeszcze wrócimy w dalszych rozważaniach.

Bardzo ważnym czynnikiem, określającym kierunki i treść pracy partyjno - politycznej w warunkach bojowych jest c h a r a k t e r z a d a n i a b o j o w e g o.

W ramach poszczególnych walk, wojska mogą wykonywać różnorodne zadania bojowe. Każdy rodzaj zadania, różni się będzie napięciem sił materialnych i fizycznych, trudnościami organizatorskimi i bytowymi oraz powodował będzie odmienne skutki fizyczne i moralno - psychiczne wśród żołnierzy.

Z pewnością różny będzie wysiłek moralno - bojowy i jego skutki podczas działań desantowych, niż w ogólnym ugrupowaniu oddziału lub związku taktycznego, albo też podczas natarcia na głównym kierunku z forsowaniem przeszkody wodnej, niż w czasie natarcia na kierunku pomocniczym, bez poważniejszych przesakód terenowych itp.

W związku z tym kierunki, treść, formy i metody pracy partyjno - politycznej, winny być dobrane w taki sposób, aby wpływały na kształtowanie wśród żołnierzy, odpowiednich dyspozycji moralno - psychicznych oraz umiejętności postępowania i zachowania przy wykonywaniu poszczególnych zadań bojowych. Można z całą pewnością stwierdzić, że właśnie umiejętne oddziaływanie treścią, formami i metodami pracy partyjno - politycznej na morale i psychikę wojsk w trakcie poszczególnych zadań wykonywanych kolejno przez oddziały i związki taktyczne, będzie się składało na dobre zabezpieczenie polityczne poszczególnych walk i operacji.

Niezwykle ważnym czynnikiem, określającym kierunki, zadania, treść oraz formy i metody pracy partyjno - politycznej w warunkach bojowych są nastroje i stan moralno - bojowy wojsk własnych.

W działaniach bojowych nastroje obejmują przejściowy stan psychiczny, wyrażający się w przeżyciach pojedynczych żołnierzy i grup żołnierzy, pod powstałych pod wpływem zaistniałych wydarzeń politycznych, ekonomicznych, bojowych, integracji w kolektywie, warunków bytowych oraz innych wydarzeń, które wytwarzają ^{oraz uzenętrzają} pozytywne lub negatywne interpretacje tych wydarzeń i reakcje.

Nastroje charakteryzują się pewnymi właściwościami. Ze względu na swe zewnętrzne przejawy są łatwo dostrzegalne i ulegają permanentnym zmianom wraz z bodźcami /wydarzeniami/, które je wywołują.

Ponieważ we współczesnych warunkach bojowych, wszystkie procesy i wydarzenia przebiegają będą z nadzwyczaj wielką siłą i szybkością, również nastroje będą charakteryzować się dużym nasileniem i częstymi zmianami.

Jeśli w warunkach bojowych, nastroje wytwarzają uzenętrzają wzmożone objawy negatywnej interpretacji wydarzeń i reakcji wobec nich, to aczkolwiek są zjawiskiem przejściowym i nie można na ich podstawie wnioskować o trwałych poglądach i postawach moralno - bojowych żołnierzy, mogą jednak wskutek braku

odpowiedniego oddziaływania wywierać destrukcyjny wpływ na kształtowanie się tych poglądów i postaw. Duża częstotliwość ich występowania i zwiększone nasilenie mogą wytwarzać w osobowości żołnierzy ostre konflikty psychiczne z uznawanymi poglądami i przekonaniami, zmuszać ich do rewizji, podważać je i w konsekwencji osłabiać stan moralno - bojowy pododdziałów i oddziałów w walce.

Dowódcy, pracownicy sztabu i oficerowie polityczni w warunkach walki, winni systematycznie i wnikliwie poznawać nastroje podległych wojsk, oceniać je i wyciągać z nich wnioski co do kierunków, form i metod sprawnego oddziaływania politycznego na kształtowanie się pozytywnych nastrojów i postaw moralno - bojowych żołnierzy, niezbędnych w danym okresie walki.

Ponadto winni wyciągać wnioski co do możliwości dalszego wykorzystania bojowego pododdziałów i oddziałów w walce.

Bardzo ważnym czynnikiem, określającym zadania, treść, formy i metody pracy partyjno - politycznej w warunkach bojowych jest sytuacja moralno - polityczna w oddziałach nieprzyjaciela.

Obejmuje ona: stosunek żołnierzy do wojny; postawę moralno - bojową walce; stan dyscypliny; stosunki polityczne między żołnierzami różnych narodowości, a także między żołnierzami a kadrą dowódczą; wpływ naszej propagandy na postawę moralno - bojową żołnierzy nieprzyjaciela; wpływ zaplecza na sytuację moralno - bojową żołnierzy; orientacja w sytuacji politycznej; nastroje na tle warunków bytowych.

Dowódcy, aparat polityczny, i oficerowie sztabu muszą w miarę możliwości gruntownie poznawać tą sytuację^{x/} analizować ją i wyciągać wnioski, które winny określać: stopień doświadczenia bojowego dowódców, oddziały i pododdziały, w których stan moralno - polityczny jest najniższy ; najbardziej celowe kierunki i formy propagandy specjalnej wśród wojsk nieprzyjaciela. Dane te są niezwykle ważne dla dowódców przy wypracowaniu decyzji do działań bojowych, a także dla aparatu politycznego przy opracowaniu kierunków i form propagandy specjalnej wśród nieprzyjaciela.

Równocześnie z analizą tych nastrojów aparat polityczny winien oceniać kierunki, formy i środki oddziaływania propagandowego nieprzyjaciela na nasze wojska oraz wyciągać wnioski co do sposobów przeciwdziałania tej propagandzie.

Ważnym czynnikiem, określającym zadania, kierunki i treść pracy partyjno - politycznej w warunkach bojowych jest sytuacja moralno - polityczna i bytowa wśród ludności cywilnej na obszarze działań bojowych dywizji. Sytuacja ta dotyczy ludności własnej i nieprzyjaciela oraz obejmuje: wpływ działań wojennych na stan moralny i warunki materialno - bytowe ludności /straty w ludziach, szkody materialne, stan zdrowia, orientacja polityczna - postawa moralno - polityczna, zachowanie/; represje nieprzyjaciela wobec ludności i kierunki jego propagandy; stosunek ludności do wojsk nieprzyjaciela i własnych.

x/ Podstawą do poznawania tej sytuacji będzie wyciąg z komunikatu rozpoznawczego zarządu politycznego armii oraz zeznania jeńców w których uczestniczy instruktor propagandy specjalnej.

Aparat partyjno - polityczny winien interesować się tą sytuacją oraz analizować i oceniać jej wpływ na stan moralno - polityczny wojsk i wypracowywać wnioski określające potrzeby pomocy materialno - bytowej dla ludności; kierunki pracy propagandowej z ludnością; sposoby przeciwdziałania ujemnym skutkom oddziaływania ludności na stan moralny własnych wojsk itp. O wnioskach tych, trzeba informować na bieżąco dowódcę dywizji i zarząd polityczny armii oraz organizować w miarę możliwości pomoc materialno - bytową dla ludności i prowadzić wśród niej pracę propagandową.

Nie tylko wymienione czynniki określać będą treść i charakter pracy partyjno - politycznej w działaniach bojowych. Narzucać jej będą konkretne warunki terenowe, klimatyczne i pora doby, do których przygotować trzeba żołnierzy także formami pracy partyjno - politycznej.

Przygotowanie takie osiąga się głównie poprzez techniczne i wizualne środki propagandy, a także przez indywidualne oddziaływanie aktywu żołnierskiego. Na przykład: gdy żołnierze określonego oddziału lub pododdziału, będą musieli pokonywać przeszkodę wodną w rejon porażenia jądrowego, albo też działać w terenie górzystym to w treści audycji wozu propagandowego, rozgłośni elektroakustycznej, ulotek i błyskawic, a także w zadaniach dla aktywu z tych pododdziałach, trzeba także uwzględnić wskazówki dotyczące zasad zachowania i postępowania nad zapewnieniem bezpieczeństwa i należytego wykonania postawionych zadań. Podobnie też, uwzględnić można wskazówki dotyczące ochrony przed odmrożeniami, porażeniem słonecznym itp. Są to bardzo skuteczne sposoby przeciwdziałania fizycznym, moralnym i psychicznym skutkom warunków współczesnego pola walki, a tym samym zabezpieczenia zadań bojowych.

Ażeby można było z powyższych czynników, wyciągać prawidłowe wnioski do pracy partyjno - politycznej, określać jej kierunki, zadania i treść stosownie do faktycznych potrzeb wzmocnienia morale żołnierzy, potrzebna jest ich głęboka znajomość.

Niektóre z tych czynników jak: nastroje i stan moralno bojowy własnych wojsk, częściowo sytuacja moralno - polityczna i bytowa ludności cywilnej w pasie działań bojowych dywizji poznawane będą przez osobisty kontakt dowódców i oficerów politycznych z żołnierzami, obserwację i analizę przed rozpoczęciem walki i w trakcie jej trwania. Ponadto dużą pomocą w tym zakresie będzie relacja wydziałów politycznych dywizji, których ugrupowanie bojowe przekracza własna dywizja wchodząca do walki. Niektóre dane o sytuacji moralno - politycznej w oddziałach nieprzyjaciela, będą zaczerpnięte z bezpośrednich zeznań jeńców lub żołnierzy przechodzących na naszą stronę. Wiadomości dotyczące charakteru wykonywanych zadań bojowych, a także pozostałych czynników, uzupełniać będą dokumenty przesyłane przez instancje partyjno - polityczne i sztaby nadrzędne.

KIERUNKI

II. DOKUMENTY WYJSCIOWE OKRESLAJACE TREŚĆ I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH /DZ DPanc/

Podstawowym dokumentem określającym kierunki i zadania pracy partyjno - politycznej w określonej sytuacji bojowej w szczeblu dywizji, będzie dyrektywa lub zarządzenie szefa zarządu politycznego armii. Przesyłana będzie zwykle wraz z rozkazem /zarządzeniem/ bojowym, lub zarządzeniem przygotowawczym przed przystąpieniem do planowania i organizacji walki. W dyrektywie /zarządzeniu/ zostanie określona

x/ Dyrektywa /zarządzenie/, może być przesłana oddzielnie lub przekazana technicznymi środkami łączności, zwłaszcza jeśli rozkaz bojowy lub zarządzenie przygotowawcze również przekazano technicznymi środkami łączności.

- aktualna sytuacja polityczna i militarna w świecie i na danym teatrze działań bojowych, a jeśli będzie to początkowy okres wojny to w dyrektywie określone zostanie ogólne tło polityczne rozpoczętej wojny;
- główne zadania i kierunki pracy partyjno - politycznej wśród wojsk własnych w poszczególnych okresach działań bojowych dywizji;
- główne kierunki propagandy specjalnej wśród wojsk nieprzyjaciela;
- czas i miejsce składania meldunków o stanie moralno - politycznym podległych wojsk oraz przeprowadzonych i planowanych przedsięwzięciach .

Do doktryny lub zarządzenia załączone będą zależnie od okresu wojny i zmian w sytuacji bojowej, niektóre dokumenty pomocnicze. W początkowym okresie wojny, a także zależnie od potrzeb w trakcie jej trwania może być załączony **B i u l e t y n I n f o r m a c y j n y** Zarządu Politycznego armii " O sytuacji politycznej" lub wyciąg z tego biuletynu. W biuletynie lub wyciągu będzie szczegółowo wyjaśnione: tło polityczne rozpoczętej wojny; sytuacja polityczna w obozie nieprzyjaciela i naszym; sytuacja wewnątrz kraju; osiągnięcia obronne. Ponadto w początkowym okresie wojny lub w wypadku poważniejszych zmian w układzie sił nieprzyjaciela na kierunku działań bojowych dywizji może być dołączony załącznik do **k o m u n i k a t u r o z p o z n a w - c z e g o** sztabu armii, dotyczący propagandy specjalnej. W dokumencie tym zawarte będą dane o sytuacji moralno - politycznej wśród wojsk nieprzyjaciela w pasie działań bojowych dywizji, a przede wszystkim: ogólna charakterystyka składu osobowego; charakterystyka polityczna dowódców i ich doświadczenia bojowego; stosunki między dowódcami a podwładnymi oraz między samymi żołnierzami; wpływ dotychczasowych działań bojowych i zaplecza na nastroje żołnierzy; reakcja żołnierzy na naszą propagandę; kierunki

oraz stosowane formy oddziaływania propagandowego nieprzyjaciela na nasze wojska.

Gdy działania bojowe, odbywają się na terenie innego państwa lub nieprzyjaciela, a także i na terenach własnego kraju, do dyrektywy mogą być załączone również "skrócone" dane polityczno - demograficzne" terenów, na których przewidywane są działania bojowe dywizji. Dane te będą zawierać: charakterystykę ekonomiczną; przekrój socjalny ludności i stopień jej organizowania politycznego, charakterystykę partii i organizacji społeczno-politycznych, działających na tych terenach; rozmieszczenie obozów, więzień, zabytków kulturalnych; nastroje polityczne ludności oraz jej stosunek do wojsk własnych i przeciwnika.

W oparciu o wymienione dokumenty oraz na podstawie wniosków wynikających z oceny omówionych czynników, planuje się i organizuje pracę partyjno - polityczną w dywizji w ścisłym powiązaniu ze specyfiką działalności bojowej sztabu i podległych wojsk. Dlatego też w toku każdej walki wyodrębniają się w działalności partyjno-politycznej odpowiednie okresy, różniące się specyfiką treści, form i metod pracy.

III. PERIODYZACJA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZ /DPanc/ NA TLE SPECYFIKI DZIAŁALNOŚCI BOJOWEJ SZTABU I PODLEGŁYCH WOJSK.

Podstawową właściwością pracy partyjno - politycznej na szczeblu DZ /DPanc/ we wszystkich rodzajach walki jest jej ścisłe powiązanie z działalnością bojową sztabu i podległych wojsk.

Działalnością bojową, nazywamy wszystkie czynności wykonywane przez sztaby i wojska w określonym czasie i przestrzeni, związane z przygotowaniem i prowadzeniem walki. Każda walka niezależnie od jej charakteru, składa się w zasadzie z dwóch okresów, które różnią

się od siebie specyfiką czynności jakie wykonują sztaby i wojska w określonym miejscu i czasie. Są to okresy: planowania i organizacji walki oraz dynamiki walki. We wszystkich rodzajach działań bojowych okres planowania i organizacji walki będzie obejmował: wypracowanie decyzji; przegrupowanie wojsk zgodnie z myślą przewodnią ich użycia w walce; organizację zabezpieczenia bojowego; rozwinięcie wojsk zgodnie z decyzją rozegrania walki. Okres dynamiki walki, będzie zawierał bezpośrednie działanie, mające na celu zniszczenie sił i środków nieprzyjaciela lub przeciwdziałanie jego zamiarom. Oczywiście zdarza się, że oba te okresy nie są wyraźnie rozdzielone w czasie. Najczęściej będzie tak, że w dynamice wykonywanych działań bojowych, trzeba będzie planować i organizować działania następne. Niemniej jednak, nawet w tych warunkach, okresy te się wyodrębniają i specyfika czynności sztabów oraz wojsk w tych okresach jest różna, a zatem do specyfiki tej, muszą być dostosowane formy, metody i treść pracy partyjno-politycznej.

Ponieważ na współczesnym polu walki, potrzebne jest stałe i systematyczne przeciwdziałanie skutkom destrukcyjnego wpływu warunków bojowych na morale i psychikę wojsk, praca partyjno-polityczna winna być prowadzona systematycznie, bez względu na trudności i w obu okresach działań bojowych. Dlatego też podczas każdej walki, rozróżnia się w pracy partyjno-politycznej na szczeblu DZ /DPano/ dwa charakterystyczne etapy związane z okresami działalności bojowej sztabów i wojsk.

Pierwszy etap obejmuje przedsięwzięcia partyjno-polityczne, realizowane w okresie planowania i organizacji walki.

Drugi etap obejmuje przedsięwzięcia, które mogą i powinny być realizowane w okresie dynamiki walki. W każdym z tych okresów działalności bojowej, występują odmienne warunki do pracy partyjno-politycznej. Różne też będą jej potrzeby, treść, formy i metody. Należy też podkreślić, że na szczeblu dywizji, podobnie jak w pracy

partyjno-politycznej, oba te etapy będą się często przeplatać w czasie i nierzadko trzeba będzie w jednych oddziałach, realizować przedsięwzięcia związane z planowaniem i organizacją walki, w innych przedsięwzięciach związane z dynamiką walki. Niemniej jednak, etapy te zawsze będą występować i w każdym z nich inna będzie specyfika pracy wydziału politycznego dywizji.

IV. SPECYFIKA, WYMAGANIA i FORMY PRACY WYDZIAŁU POLITYCZNEGO DZ /DPanc/ W OKRESIE PLANOWANIA i ORGANIZACJI WALKI

Każdy rodzaj walki, może odbywać się w różnych warunkach. Działania zaczepne, mogą się rozpocząć z rejonów wyjściowych położonych w głębi, po rozwinięciu wojsk z marszu oraz z rejonów wyjściowych, położonych w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Działania obronne, mogą być prowadzone w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem lub bez styczności z nim, mogą być przygotowywane pośpiesznie lub zawczasu.

Działania odwrotowe, będą prowadzone przeważnie w warunkach niekorzystnych i najczęściej w styczności z nieprzyjacielem.

Od tych konkretnych warunków w jakich odbywają się określone działania bojowe, zależeć będzie czas przewidziany na planowanie i organizację walki oraz atopień jej zabezpieczenia bojowego, do którego zaliczamy także pracę partyjno-polityczną. Podczas działań zaczepnych, gdy natarcie prowadzone jest z rejonów wyjściowych położonych w głębi, czas na planowanie i organizację walki będzie dłuższy, łatwiej będzie można przygotować do niej wojska zapewniając im lepsze zabezpieczenie bojowe, aniżeli podczas natarcia prowadzonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Podobnie też, łatwiej będzie zorganizować i zabezpieczyć działania obronne, prowadzone bez styczności z nieprzyjacielem niż w styczności z nim w trakcie walki.

W związku z powyższym w każdym rodzaju walki, zakres, formy, metody i treść pracy wydziału politycznego dywizji, będą zawsze zależeć od tych konkretnych warunków w jakich organizowane są i prowadzone określone działania bojowe.

Praca wydziału politycznego dywizji, podczas planowania i organizacji każdej walki, rozpoczyna się z chwilą otrzymania przez dowódcę dywizji zadania bojowego i trwa do momentu zameldowania decyzji przełożonemu. Szef wydziału politycznego, po zapoznaniu się z treścią zadania bojowego i dokumentami politycznymi przesłanymi z zarządu politycznego armii, podejmuje następujące przedsięwzięcie:

1. Przeprowadza ocenę sytuacji politycznej^{x/} w oddziałach własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej w przewidywanym rejonie działań bojowych, wypracowuje wnioski, ustala kierunki, formy i metody pracy partyjno-politycznej nad przygotowaniem moralno-psychicznym stanu osobowego do realizacji postawionych zadań bojowych.
2. Organizuje opracowanie dwóch podstawowych dokumentów:
 - a/ planu pracy wydziału politycznego na okres planowania i organizacji walki^{xx/};
 - b/ wytycznych do pracy partyjno-politycznej w dywizji na okres planowania i organizacji walki, które należy jak najszybciej wysłać wraz z zarządzeniem przygotowawczym dowódcy lub przekazać technicznymi środkami łączności do podległych jednostek.
3. Przeprowadza krótką roboczą odprawę oficerów wydziału politycznego, na której omawia: charakter przyszłych działań bojowych dywizji; kierunki pracy partyjno-politycznej; planowane przedsięwzięcia i zadania dla poszczególnych oficerów.

x/ Ocenę tą szef wydziału politycznego może przeprowadzić wcześniej, zwłaszcza wśród własnych wojsk i ludności cywilnej, a niekiedy też wśród oddziałów nieprzyjaciela. Będzie to zależało od okresu wojny, czasu działań bojowych na tym kierunku i posiadanych informacji. W takim wypadku ocenę tę porównuje z otrzymanymi danymi i uaktualnia.

xx/ Plan taki, może być również opracowany wcześniej. Tak będzie zwykle w początkowym okresie wojny lub nawet w trakcie jej trwania gdy można przewidzieć charakter przyszłych działań. W tym wypadku plan pracy będzie tylko uzupełniany.

4. Uczestnicy wspólnie z wyznaczonymi oficerami w opracowaniu referatu tj. wniosków politycznych dla dowódcy dywizji przed podjęciem decyzji do działań dotyczących stanu moralno-politycznego wojsk własnych, nieprzyjaciela i sytuacji wśród ludności cywilnej w pasie działań bojowych dywizji.

Referat taki lub wnioski szefa wydziału politycznego winien przedstawiać dowódcy przed wysłuchaniem referatów - meldunków szefów służb ponieważ dowódcy winni je brać pod uwagę przy wszelkich propozycjach szefów służb co do możliwości użycia sił i środków w walce i potrzeb jej zabezpieczenia bojowego.

Taka metoda pracy szefa wydziału politycznego i wymienione wstępne przedsięwzięcia organizacyjne, będą typowe dla każdego rodzaju walki. Może zmieniać się tylko czas przeznaczony na ich wykonanie.

Treść dalszych przedsięwzięć oraz formy i metody ich realizacji będą zawsze zależeć od potrzeb i celów pracy partyjno-politycznej oraz warunków w jakich jest ona prowadzona. Zaś potrzeby, cele i warunki tej pracy zależeć będą od sytuacji polityczno-militarnej w danym okresie wojny, konkretnych nastrojów moralno-politycznych żołnierzy i ludności cywilnej w rejonie działań dywizji, i rodzaju działań bojowych oraz charakteru zadania bojowego. Problemy te będą przedmiotem dalszych, bardziej szczegółowych rozważań.

W początkowym okresie wojny, gdy dywizja otrzyma zadanie przejścia do działań zaczepnych z rejonów rejonowych w głębi po rozwinięciu wojsk z marszu, a będzie się jeszcze znajdowała w rejonach koncentracji, lub gdy dywizja otrzyma zadanie przejścia do obrony w rejonie koncentracji, będąc jeszcze bez styczności z nieprzyjacielem, głównym celem pracy partyjno-politycznej będzie: wyjaśnienie żołnierzom celów politycznych rozpoczętej wojny; sytuacji politycznej w kraju i w świecie; potrzeb obronnych kraju oraz zmobilizowanie ich do patriotycznej, ofiarnej postawy w obronie ojczyzny. W tych warunkach, dla osiągnięcia wymienionych celów, w planie pracy wydziału politycznego dywizji na okres planowania i organizacji walki, można

1 należy przewidzieć różne przedsięwzięcia o charakterze organizacyjno-masowym jak: odprawy kierowniczego aparatu politycznego jednostek; narady lub odprawy aktywu partyjnego i młodzieżowego; narady żołnierzy korespondentów; zebrania partyjne i młodzieżowe oraz zebrania żołnierskie; wiece, informacje itp. W tym czasie, dla osiągnięcia tychże samych celów, można wykorzystywać plakaty, hasła i odezwy o treści mobilizacyjnej,^{x/} transmitować audycje, za pomocą wozu propagandowego i rozgłośni elektroakustycznej, wyświetlać filmy i nowości kronikarskie.

Podczas planowania i organizacji działań bojowych w początkowym okresie wojny lub w czasie jej trwania, gdy wojska przegrupowują się do rejonów rozwinięcia natarcia z marszu lub znajdują się w toku organizacji obrony doraźnej, w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, albo też wykonują działania odwrotowe, specyfika pracy partyjno-politycznej polegać będzie na tym, że większość przedsięwzięć trzeba realizować w trakcie ruchu wojsk.

W tych warunkach głównym celem pracy partyjno-politycznej, będzie nie tylko wyjaśnienie celów politycznych wojny, zaistniałej sytuacji i mobilizowanie żołnierzy do walki, ale też wyjaśnienie ogólnego znaczenia wykonywanych zadań, wskazywanie zasad zachowania bojowego i postępowania w określonych sytuacjach. W związku z tym w planie pracy wydziału politycznego dywizji można przewidywać między innymi następujące przedsięwzięcia:

1. Opracowanie i rozesłanie do podległych oddziałów i pododdziałów "apelu dowódcy do żołnierzy", błyskawic, biuletynów i ulotek o treści wyjaśniającej cel i znaczenie wykonywanych zadań, wzywającej do ofiarności i męstwa oraz zawierającej wskazówki dotyczące zasad zachowania bojowego itp.
 2. Wykorzystanie wozu propagandowego i rozgłośni elektroakustycznej do transmitowania w określonych oddziałach podczas postoju, odpoczynku lub w rejonach rozwinięcia wojsk: audycji, odezw i haseł mających na celu demontowanie propagandy nieprzyjaciela oraz demaskowanie jego agresywnych zamiarów; wyjaśnienie roli i znaczenia wykonywanych zadań
- z/ Barwa i sposób rozwiązania tych środków propag.-poglądowych, nie mogą naruszać zasad maskowania.*

bojowych; wskazywanie zasad zachowania bojowego w określonych sytuacjach /na przykład w czasie: porażenia jądrowego, przekraczania rejonów skażonych, przeszkód wodnych, niespodziewanego spotkania z nieprzyjacielem itp./; nawoływania do zdyscyplinowania; mobilizowania do ofiarności, wytrwałości i męstwa.

3. Doręczenie oficerom sztabu dywizji i sztabom podległych oddziałów, krótkich pisemnych informacji dla wyjaśnienia: sytuacji politycznej i militarnej, kierunków propagandy nieprzyjaciela i zadań w pracy politycznej z żołnierzami.
4. Rozkolportowanie nowego wydania gazety dywizyjnej o treści mobilizującej żołnierzy do walki oraz popularyzującej ofiarnych i zasłużonych żołnierzy.
5. Opracowywanie i wysłanie do sztabów podległych jednostek "wyciągu z komunikatu rozpoznawczego" zawierającego: ważniejsze dane o sytuacji moralno-politycznej w oddziałach nieprzyjaciela, kierunki i formy stosowanej przez niego propagandy w stosunku do naszych wojsk oraz zadania przeciwdziałania politycznego tej propagandzie.
6. Nawiązanie kontaktów z wydziałami politycznymi dywizji, których ugrupowanie bojowe przekraczają własne jednostki, lub z którymi dywizja współdziałała w walce. W wypadku działań na własnych terenach nawiązać należy kontakt z aparatem politycznym oddziałów OTK w celu zebrania informacji dotyczących: sytuacji moralno-politycznej w oddziałach nieprzyjaciela; kierunków jego oddziaływania propagandowego; sytuacji wśród ludności cywilnej w pasie działań bojowych dywizji oraz uzgodnienia środków i form oddziaływania politycznego w tych kierunkach.
7. Uzgodnienie z dowódcą artylerii dywizji, czasu, sposobu i miejsca wykorzystania amunicji, zawierającej materiały propagandowe do żołnierzy wojsk nieprzyjaciela.

Wymienione przedsięwzięcia, nie wyczerpują jednak wszystkich możliwych form i metod pracy partyjno-politycznej w tych warunkach, gdyż zależą one będą od konkretnej sytuacji, potrzeb, warunków bojowych oraz inwencji aparatu politycznego i dowódców. Wydział polityczny, niezależnie od wymienionych

przedsięwzięć winien uwzględniać także różne czynności wewnątrz organizacyjne. Do czynności takich należy zaliczyć: utrzymanie stałego kontaktu z wydziałem operacyjnym i rozpoznawczym dywizji dla wzajemnej wymiany doświadczeń i korygowania przedsięwzięć; utrzymywania stałej łączności z aparatem politycznym podległych jednostek dla zapewnienia ciągłej, obustronnej informacji; zbierania w określonym czasie meldunków z podległych jednostek o nastrojach wśród żołnierzy i przedsięwzięciach partyjno-politycznych oraz analizowanie ich i opracowywanie meldunków tej treści dla przełożonych; organizowanie zaopatrzenia kulturalno-oświatowego jednostek; udział w odprawach oficerów sztabu dywizji i dowódców podległych oddziałów oraz w innych ważniejszych przedsięwzięciach, organizowanych przez sztab dywizji w okresie planowania i organizacji walki.

V. SPECYFIKA, WYMAGANIA I FORMY PRACY WYDZIAŁU POLITYCZNEGO DZ /DPanc/ W OKRESIE DYNAMIKI WALKI

Okres dynamiki każdej walki, rozpoczyna się z chwilą przejścia oddziałów i pododdziałów dywizji do praktycznej realizacji postawionych przez dowódcę zadań bojowych, zwłaszcza w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Specyfika pracy partyjno-politycznej w tym okresie polega na tym, że wojska znajdują się w stanie intensywnego ruchu oraz dużego napięcia sił fizycznych i moralno-psychicznych. W tym okresie nie ma możliwości, stosowania jakichkolwiek przedsięwzięć o charakterze organizacyjno-masowym i dlatego zakres oddziaływania politycznego na morale i psychikę wojsk jest znacznie ograniczony. Pomimo tego jednak, praca partyjno-polityczna w tym okresie, może spełniać bardzo pozytywną rolę i musi być prowadzona intensywnie w każdej sytuacji. Główny ciężar tej pracy spoczywać będzie na ogniwach dołowych t.j. batalionu i kompanii.

Od aparatu partyjno-politycznego, wymaga się, w tym okresie skupienia całego wysiłku na zabezpieczenie jak najlepszego wykonania postawionych zadań bojowych. Głównym celem działalności partyjno-politycznej w tym okresie winno być: wskazywanie żołnierzom zasad zachowania

bojowego i postępowania w określonych sytuacjach bojowych;
przeciwdziałanie wszelkim przejawom strachu lub paniki;
wzmaganie ofiarności i aktywności bojowej żołnierzy; popularyzowanie wyróżnionych i zasłużonych żołnierzy w walce;
prowadzenie propagandy specjalnej wśród żołnierzy przeciwnika.

Praca wydziału politycznego dywizji podczas dynamiki walki niezależnie od jej rodzaju i form, rozpoczyna się z chwilą postawienia przez dowódcę dywizji zadań bojowych dla podległych oddziałów i trwa do czasu wykonania tych zadań.

Szef wydziału politycznego dywizji, uczestniczy w postawieniu zadań najczęściej wraz ze swymi zastępcami. Po zapoznaniu się z treścią zadań bojowych, podejmuje zwykle następujące przedsięwzięcia organizacyjne:

1. Opracowuje główne kierunki pracy i zadania^{x/} wydziału politycznego na okres dynamiki walki, zapoznaje z nimi swoich zastępców oraz poleca im opracowanie planu pracy wydziału politycznego oraz wytycznych dla aparatu partyjno-politycznego podległych jednostek na okres dynamiki walki.
2. Przeprowadza odprawę pracowników wydziału politycznego dywizji, na której omawia: ogólny charakter zadań bojowych dywizji; kierunki i zadania w pracy partyjno-politycznej; zadania dla poszczególnych oficerów /wówczas też wydziela część oficerów do bezpośredniej pomocy dla aparatu partyjno-politycznego w oddziałach podczas walki/; ustala sposób, miejsce i czas wykorzystania wozu propagandowego i rozgłośni elektroakustycznej, będących w dyspozycji wydziału politycznego oraz składania meldunków z jednostek o sytuacji politycznej podczas walki.
3. Organizuje wysłanie do jednostek wytycznych do pracy partyjno-politycznej w okresie dynamiki walki oraz materiałów propagandowych, możliwych do wykorzystania podczas walki jak: pływaki, ulotki, poradniki itp.

x/ Kierunki pracy i zadania na okres dynamiki walki, szef wydziału politycznego będzie miał zwykle opracowane wcześniej. Po postawieniu zadań bojowych tylko je skoryguje i uaktualni.

Od tej chwili to znaczy po zakończeniu odprawy, skład wydziału politycznego dywizji, zostaje rozdzielony. Część oficerów wyznaczonych do bezpośredniej pracy w jednostkach, udaje się tam i przebywa do czasu wykonania przez nie zadań bojowych lub do chwili odwołania. Wraz z nimi skierowuje się do jednostek techniczne środki propagandy będące w dyspozycji wydziału politycznego, a głównie wóz propagandowy i rozgłośnie elektroakustyczną. Należy tu jednak podkreślić, że najbardziej odpowiedzialnych oficerów i techniczne środki propagandy, przydzielać trzeba przede wszystkim do oddziałów lub pododdziałów mających działać na głównym kierunku, zwalczających silniejsze ugrupowania nieprzyjaciela i wykonujących trudniejsze zadania jak np: desant taktyczny, pokonywanie trudniejszych przeszkód terenowych, kontratak przeciwuderzenie, itd. Głównymi zadaniami tych oficerów i środków propagandowych w wyznaczonych oddziałach, a zarazem najważniejszymi formami pracy partyjno-politycznej wydziału politycznego w dynamice walki będą:

1. Pomoc aparatowi politycznemu w organizacji i prowadzeniu pracy propagandowej wśród żołnierzy podczas walki.
Pomoc ta może się wyrażać w różnych formach:
 - a/ w inspirowaniu miejsca, czasu i sposobu wykorzystania: rozgłośni elektroakustycznej i wozu propagandowego do transmitowania krótkich audycji, apeli, wezwań, itp.; ulotek, błyskawic i biuletynów oraz gazetek o treści mobilizującej a także pouczającej o zasadach zachowania bojowego i postępowania w skomplikowanych sytuacjach walki;
 - b/ w opracowywaniu treści wymienionych form propagandowych;
 - c/ w oddziaływaniu na aktywny partyjny i młodzieżowy przez osobisty kontakt w czasie walki oraz podpowiadanie sposobów zachowania i postępowania.
2. Kierowanie pracą przydzielonych do oddziałów przez wydział polityczny technicznych środków propagandy oraz współredagowanie treści stosowanych przez nie przedsięwzięć

propagandowych^{x/} jak: apeli, odezw, wezwań i haseł kierowanych do wojsk własnych jak i nieprzyjaciela.

3. Gromadzenie przykładów bohaterskiej postawy żołnierzy w walce i popularyzowanie ich za pomocą technicznych i wizualnych środków propagandowych.
4. Śledzenie za sytuacją bojową i meldowanie przełożonym o ważniejszych wydarzeniach oraz sytuacji moralno-politycznej w pododdziałach i oddziałach podczas walki.

Pozostała część oficerów wraz z szefem wydziału politycznego lub jednym z jego zastępców, zostaje na miejscu przy sztabie dywizji i wykonuje wszystkie niezbędne czynności, wynikające z zadań organizacyjnych i propagandowych wydziału politycznego dywizji podczas walki. Zadania te, niezależnie od rodzaju i charakteru walki będą następujące:

1. Utrzymywanie systematycznej łączności z aparatem politycznym podległych jednostek i skierowanymi do nich oficerami wydziału politycznego, zbieranie od nich informacji o sytuacji bojowej i moralno-politycznej wśród żołnierzy własnych oraz nieprzyjaciela.
2. Analizowanie otrzymanych informacji i meldunków, wypracowanie wniosków i zaleceń do dalszej pracy partyjno-politycznej oraz informowanie o nich dowódcę dywizji i zarząd polityczny armii.
3. Opracowywanie referatów lub wniosków politycznych oraz przedstawienie ich dowódcy dywizji przy wypracowywaniu kolejnych decyzji do działań bojowych.
4. Utrzymywanie stałego kontaktu z wydziałem operacyjnym i rozpoznawczym sztabu dywizji dla systematycznej, wzajemnej wymiany informacji o sytuacji bojowej i nastrojach moralno-psychicznych wojsk własnych i nieprzyjaciela.
5. Opracowywanie potrzebnych i możliwych do zastosowania w dynamice walki materiałów propagandowych, które mogłyby być wykorzystywane w transmisjach wozu propagandowego

x/ Sposób, miejsce i czas wykorzystania tych środków w dynamice walki, należy przedtem szczegółowo uzgodnić z dowódcą i sekcją polityczną oddziałów na korzyść których mają pracować.

i rozgłośni elektroakustycznej do żołnierzy własnych i nieprzyjaciela jak: audycje, apele, wezwania, odezwy itp, oraz materiałów propagandowych w formie wizualnej jak: biuletyny, błyskawice, ulotki, gazetki. Równocześnie organizowanie sprawnego ich dostarczenia do oddziałów i grup walczących wojsk.

6. Ustalenie z szefem wydziału rozpoznawczego i szefem artylerii dywizji miejsca, czasu i sposobu wykorzystania amunicji zawierającej ulotki propagandowe do żołnierzy nieprzyjaciela.
7. Udzielanie pomocy aparatowi zaopatrzenia i służbie zdrowia w organizacji sprawnego zaopatrzenia materiałowo-bytowego walczących wojsk oraz zapewnienia należytej opieki sanitarno-medycznej nad żołnierzami rannymi w walce.
8. Inspirowanie i współorganizowanie ze sztabem dywizji ochrony zabytków historycznych i kulturalnych w rejonie działań bojowych dywizji.
9. Organizowanie opieki nad ludnością cywilną w pasie działań bojowych dywizji i rozwijanie wśród niej pracy propagandowej.
10. Planowanie przedsięwzięć partyjno-politycznych i przygotowywanie niezbędnych materiałów propagandowych do pracy na okres po zakończeniu dynamiki walki.
11. Prowadzenie mapy, działania politycznego i dziennika czynności wydziału politycznego dywizji oraz innych dokumentów określanych przez przełożonych.

Wszystkie te zadania, traktować trzeba jako najbardziej zasadnicze, typowe dla każdej walki, Zarówno wymienione zadania jak i szereg innych, a także formy i sposoby ich realizacji przez wydział polityczny, narzucać będą konkretne warunki określonej walki, jej potrzeby i stale zmieniająca się sytuacja bojowa. Dlatego szef wydziału politycznego jak i pozostali oficerowie, winni przejawiać dużo inwencji, operatywności i pracowitości, aby należycie sprostać tym wymaganiom podczas walki.

VI. DOKUMENTY PROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ POLITYCZNY
W DZIAŁANIACH BOJOWYCH DZ /DPanc/.

Dotychczasowa praktyka pracy partyjno-politycznej w warunkach bojowych i podczas ćwiczeń wskazuje na potrzebę prowadzenia przez wydział polityczny dywizji niektórych dokumentów, bez których nie można prowadzić przemyślanej, planowej i skutecznej pracy partyjno-politycznej w warunkach bojowych.

Do zasadniczych dokumentów zaliczyć należy: plany przedsięwzięć, mapę działania politycznego, referaty /wnioski/ szefa wydziału politycznego, dziennik czynności wydziału politycznego.

I. Plany przedsięwzięć:

Zasada ścisłego wiązania pracy partyjno-politycznej z charakterem czynności sztabu i wojsk w poszczególnych okresach działań bojowych, winna być uwzględniona także w planowaniu pracy wydziału politycznego podczas działań bojowych. Wydział polityczny dywizji winien z zasady opracowywać odrębne plany przedsięwzięć na poszczególne okresy działań bojowych, a mianowicie: na okres planowania i organizacji walki oraz na okres dynamiki walki. Forma i treść tych planów może być opisowa, jak załącznik nr 1 lub graficzna, jak załącznik nr 2, przy czym podział przedsięwzięć na poszczególne działy w planie graficznym, winien być taki sam jak w załączniku nr 1.

II. Mapa działania politycznego

Jest to robocza mapa taktyczna w określonej skali, jaka obowiązuje na szczeblu dywizji /zwykle 1:100 000 lub 1:200 000/. Na mapie tej nanosi się ogólną sytuację taktyczną w zakresie niezbędnym dla wydziału politycznego, tj. linię styczności bojowej, połączenie wojsk przeciwnika i wojsk własnych, w tym: rozmieszczenie oddziałów i pododdziałów bezpośrednio podległych, wspierających i współdziałających; SD i ZSD - przełożonych, własnej dywizji, oddziałów podległych i współdziałających; strefę i kierunki działań własnej dywizji. Ponadto na mapę winny być naniesione wszystkie

elementy bezpośrednio związane z pracą partyjno-polityczną, a mianowicie:

- rejony, w których występują elementy wrogie politycznie;
- aktualne i przewidywane rejony propagandy specjalnej przeciwnika;
- rejony prowadzonej i przewidywanej pracy politycznej wśród ludności cywilnej;
- siedziby władz partyjnych i państwowych /wojewódzkich, powiatowych, miejskich itp./;
- zabytki historyczne i kulturalne;
- miejsca postoju oraz przewidywane trasy marszu i pracy w poszczególnych okresach działań bojowych: drukarni polowej, przydzielonych ekip propagandowych, polowych, ośrodków kulturalnych, wozu propagandowego i rozgłośni elektroakustycznej. Dane powyższe nanosi się wg specjalnych znaków i skrótów rozpoznawczych opracowanych dla użytku aparatu politycznego w wojsku jak załącznik nr 3.

III. Referaty /wnioski/ szefa wydziału politycznego

Opracowuje się na podstawie dokumentów przesłanych przez zarząd polityczny armii, a przede wszystkim na podstawie "uzupełnienia do komunikatu rozpoznawczego i "skróconych danych polityczno-demograficznych" terenu w pasie działań bojowych dywizji. Ponadto podstawą do opracowania referatu szefa wydziału politycznego będą wnioski z oceny nastrojów moralno-politycznych i stanu pracy partyjno-politycznej w oddziałach dywizji. Forma i treść referatu - meldunku jak załącznik nr 4.

IV. Dziennik czynności wydziału politycznego dywizji

Dokument ten prowadzi się przez cały czas działań bojowych dywizji. W dzienniku odnotowuje się kolejno wg czasu operacyjnego: ogólną charakterystykę działań bojowych w tym charakter działań nieprzyjaciela i wojsk własnych; główne kierunki pracy partyjno-politycznej; zasadnicze przedsięwzięcia realizowane przez wydział polityczny; termin wykonania; wykonawcę i uwagi. Forma dziennika jak załącznik nr 5.

Niezależnie od powyższych dokumentów zasadniczych, wydział polityczny winien prowadzić stosownie do potrzeb niektóre dokumenty pomocnicze jak: teczkę sprawozdań i meldunków, teczkę zarządzeń i wytycznych przełożonych oraz inne niezbędne dokumenty pracy partyjnej.

x x x

W zakończeniu rozważań nad problematyką niniejszego tematu, należy podkreślić, że omówione zadania, treść, formy i metody pracy partyjno-politycznej na szczeblu dywizji w poszczególnych okresach **działań** bojowych, nie należy traktować jako wyczerpujące. Z pewnością wiele zadań, form i metod, które wypracowano w dotychczasowej pracy partyjno-politycznej pominięto. Jednakże ten zakres w jakim je omówiono, winien stanowić niezbędne minimum dla zrozumienia miejsca, roli i zadań pracy partyjno-politycznej w warunkach bojowych, a także sposobów, form i metod pracy wydziału politycznego DZ /DPanc/ podczas działań bojowych. Wszystkie te formy i metody pracy trzeba stale sprawdzać, udoskonalać i wzbogacać w praktyce wszelkiego rodzaju ćwiczeń taktycznych i operacyjno-taktycznych aby całokształt pracy partyjno-politycznej jak najlepiej dostosować do praktycznych potrzeb umacniania stanu moralno-bojowego wojsk, zgodnie z wymogami współczesnego pola walki.

Literatura:

1. Myśl Wojskowa nr 1/62. Tajna, artykuł płk mgr inż. F.Malczewskiego, płk mgr J.Walentyn, mjr mgr St.Galoch pt. "Praca Wydziału Politycznego dywizji zmechanizowanej w natarciu" str. 40.
2. "Praca aparatu politycznego w operacji zaczepnej Frontu w początkowym okresie wojny". Wyd. GZP WP, W-wa 1962/tajna/.
3. "Z doświadczeń aparatu politycznego ludowego Wojska Polskiego w drugiej wojnie światowej". Wyd. GZP WP, W-wa 1/49.

4. Płk dypl.prof. A.Madejski "Operacja zaczepna armii ogólnowojskowej w początkowym okresie wojny". Nr bibl. 03144.
5. Płk dypl. Z. Klonowski "Główne założenia i system obrony operacyjnej w warunkach współczesnego pola bitwy.
/Rozprawa doktorska/ nr bibl.02037.

OPRACOWAŁ :

ppłk mgr Stanisław W A S I L

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 B.T.

Wyk.ppłk Wasil

Druk.Cz.B.

Nr ks.01629/WW

Uwaga:

Załącznik nr 1.

Treść zawarta w zadaniach ogólnych jak też poszczególne przedsięwzięcia w pracy organizacyjno-partyjnej i propagandowej tego załącznika są orientacyjne i użyte jako przykład formy planu wydziału politycznego DZ /DPanc/ w okresie planowania i organizacji natarcia z rejonów wyjściowych położonych w głębi w początkowym okresie wojny. Nie można też ich traktować jako szablonu możliwego do zastosowania we wszystkich rodzajach walki.

/Wzór jeden z wariantów/

"ZATWIERDZAM"
DOWÓDCA . . . DZ /DPanc/

Dnia 1964 r.

~~RAJNE~~
Egz.nr...

P L A N

pracy Wydziału Politycznego dywizji na
okres w czasie od do

Zadania ogólne

W całości pracy partyjno-politycznej zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie moralno-polityczne żołnierzy do walki. Zapewnić zrozumienie przez żołnierzy celu i charakteru wojny prowadzonej w obronie ojczyzny oraz spotęgowanie woli walki z wojskami agresora.

Dążyć do pogłębienia uczuć patriotyzmu i miłości do ojczyzny, wierności państwu i rządowi PRL.

Pracę partyjno-polityczną skupić na zapewnieniu wykonania zadań stawianych przed jednostkami w związku z przegrupowaniem i w rejonie ześrodkowania, podczas planowania i organizacji walki. W tym szczególną uwagę zwrócić na:

- umocnienie dyscypliny, czujności i przestrzeganie tajemnicy wojskowej;
- zabezpieczenie maskowania;

- umocnienia zaufania do broni i sprzętu oraz zapoznanie ze sposobami ochrony przed bronią masowego rażenia;
- zwalczanie wrogą propagandę, tępić tchórzostwo, panikarstwo, przejawy dezercji i samowolnych oddaleń;
- wyjaśnienie żołnierzom zadań bojowych oraz zapewnienie pełnego wykonania przez nich rozkazów i zarządzeń dowódców;
- mobilizowanie żołnierzy do wzorowego przygotowania broni i sprzętu do walki;
- wyjaśnienie roli i znaczenia współdziałania między sobą w walce oraz z oddziałami przydzielonymi i sąsiadami;
- oddziaływanie propagandowe na wojska przeciwnika w celu osłabienia jego morale;
- umocnienie właściwego stosunku żołnierzy do ludności cywilnej i jej mienia, prowadzenie pracy politycznej wśród ludności i udzielanie jej pomocy w organizacji władzy terenowej.

Praca organizacyjno-partyjna

1. Przedsięwzięcia organizacyjne

- a/ Przeprowadzić odprawę oficerów wydziału politycznego i zastępców dowódców oddziałów d/s politycznych /równorzędnych/ dla omówienia zadań i form pracy politycznej podczas planowania i organizacji walki.
/Wykonuje szef wydz.polit. dnia /.
- b/ Spowodować wydanie i doprowadzenie do całego stanu osobowego dywizji apelu dowódcy dywizji do żołnierzy
/Wyk.St.Instr. org.part. i st.instr.prop.dnia/.
- c/ Obsłużyć organizowane w oddziałach dywizji wiece i zebrania żołnierskie w związku z apelem dowódcy dywizji.
Wykonują w dniach następujący wykonawcy:
 - szef wydz.politycznego w ;
 - zastępca szefa wydz.politycznego w ;
 - instr.org.part.witd.
- d/ Na podstawie materiałów zarządu politycznego armii opracować informację dla sztabu dywizji i aparatu politycznego podległych jednostek o wojskach agresorów

prowadzących działania wojenne na naszym kierunku operacyjnym, a szczególnie na przewidywanym odcinku działań naszej dywizji/wyk. zca szefa wydz. polit. dnia/.

- e/ Udzielić aparatowi politycznemu i dowódcom oddziałów pomocy w organizowaniu i prowadzeniu pracy partyjno-politycznej w czasie przemarszu do rejonu ześrodkowania i w rejonach ześrodkowania - podczas planowania i organizacji walki. Wykonują w dniach następujący wykonawcy:
 - zastępca szefa wydz. politycznego w
 - instr. org. part. w
 - instr. prop. w
 - itd.
- f/ Zorganizować spotkania przedstawicieli żołnierzy-przodowników różnych specjalności, pod hasłem współdziałania bojowego, umacniania koleżeństwa i przyjaźni żołnierzy wszystkich rodzajów wojsk.
/Wyk. st. instr. org. part. w dniach /.
- g/ Utrzymać stały kontakt i współpracę z organami prokuratury i WSW w celu operatywnego oddziaływania na dyscyplinę i stan moralno-polityczny/. Wykonuje w dniach/.
- h/ Dokonać analizy meldunków z oddziałów dywizji w sprawie przeprowadzonej pracy partyjno-politycznej, nastrojów i warunków bytowych. Na tej podstawie opracować wnioski do pracy partyjno-politycznej oraz zameldować o nich dowódcy dywizji i szefowi zarządu politycznego armii. /Wyk. szef wydz. polit. dnia/.
- i/ Opracować referat dla dowódcy dywizji.
/Wyk. szef wydz. polit. dnia/.
- j/ Po postawieniu zadania bojowego przez dowódcę dywizji, omówić na specjalnej odprawie z oficerami wydziału polit. i przez nich lub za pomocą technicznych środków łączności z zastępcami dowódców oddziałów d/s polit. zadania i formy pracy politycznej podczas dynamiki walki.

- k/ Zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie bojowe żołnierzy batalionu desantowego, kierując w tym celu instruktora prop. wydziału politycznego, zaopatrzonego w odpowiedni sprzęt i materiały propagandowe. /W czasie od/.
- l/ Dla zabezpieczenia wykonania zadań podczas działań bojowych przez pułki pierwszego i drugiego rzutu oraz udzielenie pomocy w organizowaniu i prowadzeniu pracy politycznej z żołnierzami służby tylkowej wyznaczyć następujących oficerów:
- instr.org. part. wydz. polit. do
 - instr. polit. wydz. polit. do
 - itd.
- ł/ Nawiązać kontakt z wydziałem polit. dywizji /której własna dywizja przekracza ugrupowanie bojowe w walce/ oraz z wydz.politycznym dywizji współdziałających. /Wyk. szef wydz. polit. dnia/.
- m/ Prowadzić w wydziale politycznym mapę sytuacyjną i utrzymywać stałe kontakty z wydziałem operacyjnym i rozpoznawczym dywizji. /Wyk. przez cały okres/.
- n/ Wysyłać codziennie na godz. do ZP armii meldunki sytuacyjne. /Wykonuje/.

2. Praca partyjna

- a/ Przeprowadzić odprawę sekretarzy POP oddziałów dywizji na temat roli i zadań członków patrii podczas przegrupowania i w rejonie ześrodkowania- podczas planowania i organizacji walki. /Wyk. sekretarz komitetu part. i szef wydz.politycznego dnia/.
- b/ Zabezpieczyć zorganizowanie zebrań POP w oddziałach dla omówienia sytuacji politycznej, apelu dowódcy dywizji i zadań członków partii w okresie przegrupowania, w rejonach koncentracji i podczas dynamiki walki.
- Udział biorą:

..... w

..... w

itd.

- e/ Przeprowadzić odprawę aktywu młodzieżowego dla omówienia zadań do pracy z członkami KMW w okresie przegrupowania, w rejonach koncentracji i podczas walki. /Wyk..... dnia/.
- d/ Nawiązać kontakt z terenowymi instancjami partyjnymi i organizacjami społecznymi w rejonie ześrodkowania i udzielić im pomocy w pracy politycznej z ludnością. /Wyk./.
- e/ Organizować krótkie zebrania partyjne i żołnierskie przed rozpoczęciem dynamiki walki w celu przygotowania członków partii i żołnierzy do jak najlepszego wykonania zadań bojowych. Udział biorą:
 - W
 - W

Praca propagandowa

1. Praca propagandowo-agitacyjna

- a/ Wydawać codziennie "Biuletyn Informacyjny" dywizji poświęcony sprawom sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej oraz sytuacji na froncie. /Wyk. St.Instr. Prop. i kierownik wozu prop./.
- b/ Wydawać co drugi dzień gazetę dywizyjną pt.: "Zwyciężymy" traktującej o działalności bojowej dywizji. /wyk. St.Instr. Prop. i kier.wozu propagandowego/.
- c/ Organizować w oddziałach dywizji retransmisję przemówień kierownictwa partii i rządu oraz naczelnego dowództwa w związku z imperialistyczną agresją. /Wyk. Instr.Prop. w okresie/.
- d/ W oparciu o "Biuletyn Informacyjny" organizować w oddziałach informacje polityczne dla żołnierzy, a w tym informacje o ziemi, na której odbywają się działania bojowe. /Wyk. Instr.Prog. w dniach/.
- e/ Udzielić pomocy instruktażowej i materiałowej aparatowi politycznemu oddziałów w przeprowadzeniu pogadank z żołnierzami na temat: "Obrona ojczyzny obowiązkiem każdego obywatela PRL" /wyk.St.Instr.Prop. w dniu/.

- f/ Opracować projekt apelu dowódcy dywizji do żołnierzy o maksymalny ich wkład w obronę ojczyzny, przy wykonywaniu zadań bojowych. /Wyk. St.Instr.Prop. w okresie/.
- g/ Opracować i wydać ulotki do żołnierzy dywizji pt.: "Przestrzegaj nakazów regulaminów", "Żołnierzu" /wezwanie do odwagi, ofiarności i inicjatywy w boju/ oraz opracować i wydać ulotkę pt.: "Żołnierzu pododdziału desantowego pamiętaj". Zapewnić doręczenie tych wydawnictw do pododdziałów. /Wyk. Instr. Prop. w okresie/.
- h/ Opracować audycję radiową na podstawie listu matki do żołnierza o godną postawę w obronie ojczyzny. /Wyk. St. Instr. Prop. w dniu/.
- i/ Przeprowadzić naradę żołnierzy korespondentów gazety dywizyjnej, "Zwyciężymy" nt.: roli gazety w mobilizacji składu osobowego dywizji do wzorowego wykonywania zadań bojowych". /Wyk. St.Instr. Prop. dnia/.
- j/ Nawiązać kontakt z miejscowymi instancjami partyjnymi w celu zapewnienia ewentualnej pomocy wojska w pracy z ludnością cywilną i organizować dla niej informacje o sprawach polityki wewnętrznej i międzynarodowej, sytuacji na froncie. /Wyk. St.Instr.Prop. w dniach/.
- k/ Prowadzić systematycznie kronikę działań bojowych. /wyk.Instr. Prop./.

2. Propaganda specjalna

- a/ Na odprawie oficerów sztabu dywizji, dowódców oddziałów i ich zastępców d/s polit. omówić niektóre dane o nieprzyjacielu, a zwłaszcza treść, formy i metody wrogiej propagandy. /Wyk. instr.prop.spec. dnia/.
- b/ Prowadzić codziennie nasłuch i rejestrację na taśmie magnetofonowej ważniejszych komunikatów i audycji określonych rozgłośni NRF i USA. /Wyk. instr.prop.spec. w okresie od do w godz./.
- c/ Zapewnić odpowiednie rozlokowanie technicznych środków propagandy specjalnej w rejonie ześrodkowania. /Wyk. kier. rozgłośni elektroakustycznej w okresie od do/.

- d/ Utrzymywać ścisły kontakt z wydziałem rozpoznawczym i operacyjnym w sprawie uzyskiwania nowych danych dotyczących działań nieprzyjaciela i wojsk własnych. /Wykonuje Instr. Prop.Spec. w dniach od do/.
- e/ Zapotrzebować w sztabie artylerii dywizji odpowiednią ilość amunicji specjalnej dla prowadzenia propagandy specjalnej. /Wyk. Instr. Prop.Spec. dnia/.
- f/ Zwrócić się do zarządu politycznego armii o nadesłanie materiałów z dotychczas przeprowadzonych wywiadów z jeńcami w celu wykorzystania ich w pracy propagandowej, specjalnej i wśród wojsk własnych. /wyk. Instr. Prop. Spec. w okresie od do/.
- g/ Dokonać analizy materiałów propagandowych nieprzyjaciela w celu demaskowania i ośmieszania agresora. /Wyk. Instr. Prop.Spec. dnia/.

3. Wykorzystanie technicznych środków propagandowych

Kierownik wozu propagandowego:

- a/ Prowadzić codziennie nasłuchy radiowe:
 - o godz. nagrać treść dziennika porannego dla "Biuletynu Informacyjnego" dywizji;
 - o godz. dokonać ponownego nagrania dziennika radiowego PR i popularyzować jego treść przez głośniki wśród własnych wojsk.
- b/ Nagrać apel dowódcy dywizji do żołnierzy oraz nadawać go przez głośniki w oddziałach.
- c/ Codziennie nadawać 15 minutową audycję słowno-muzyczną o następującej treści: krótka ocena sytuacji, popularyzacja osiągnięć i bohaterstwa żołnierzy, muzyka.
- d/ Rozpowszechniać materiały propagandowe /listy i matki do żołnierza ogodną postawę w obronie ojczyzny i ulotki/.
- e/ Opracować plan obsłużenia oddziałów dywizji przez wóz propagandowy.

Kierownik rozgłośni elektroakustycznej:

- codziennie nagrywać audycję wrogich rozgłośni w godz. od
- zapewniać radiofonizowanie transportu kolejowego oddziałów dywizji przejeżdżających do rejonu ześrodkowania;
- w czasie przejazdu wojsk retransmitować komunikaty radiowe;
- nadawać w oddziałach dywizji audycje pt.: "List matki" oraz apel do żołnierzy o godną postawę w walce;
- nadawać codziennie do żołnierzy 15 minutowe komunikaty radiowe;
- opracować plan obsłużenia oddziałów dywizji przez rozgłośnię elektroakustyczną.

Kierownik drukarni dywizyjnej:

- wydrukować apel dowódcy dywizji do żołnierzy /5 egz./ dn.;
- wydrukować ulotki pt.: "Przestrzegaj nakazów regulaminów" egz. /i inne/, do dnia/;
- drukować codziennie do godz. "Biuletyn Informacyjny" w ilości egz.;
- drukować co drugi dzień do godz. gazetę dywizyjną pt.: "Zwyciężymy" egz.

Wyk. w 1 egz.

Egz. Nr 1 - a/a

Wyk. Nr...

Druk

dnia

Zastępca dowódcy DZ
d/s politycznych

OPRACOWAŁ :

ppłk mgr Stanisław W A S I L

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 B.T.

Wyk. ppłk Wasil

Druk. Cz. B.

Nr ks. 01629/WV

"ZATWIERDZAM"
DOWODCA DZ

Załącznik nr 2

Dnia196 r.

~~.....~~

Egz.nr...

P L A N

pracy wydziału politycznego dywizji na okres
..... od do

Zadania ogólne:

1.
 2.
 3.
 4.
 5.
- itd.

Lp.	Treść przedsię- wzięć	Termin wykon.	Wykonawca	Miejsce wykonania	Uwagi

Uwaga: Układ treści przy graficznym sposobie planowania winien być taki sam jak przy planie opisowym /załącznik nr 1/.

Zastępca dowódcyDZ
d/s polit.

OPRACOWAŁ:

Wydrukowano w 100 egz.
Egz. nr 1-100 B.T.
Wyk.ppłk St.Wasil
Druk.Cz.B.
Nr ks.01629/WW

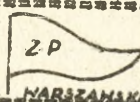
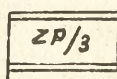
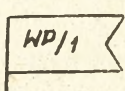
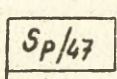

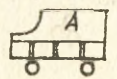
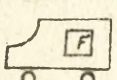

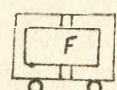
ppłk mgr Stanisław W A S I L

T A J N E

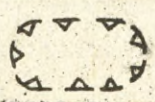
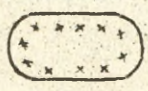

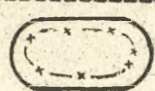
Egz.nr...

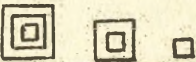
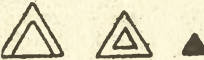
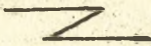
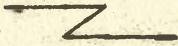
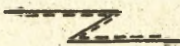

ZNAKI I SKRÓTY ROZPOZNAWCZE

dla użytku aparatu politycznego WP

L.p.	Objaśnienie znaku	Z n a k	Uwagi	Skróty
1	2	3	4	5
1.	Stanowisko pracy /dowodzenia/ Zarządu Politycznego Frontu		/np. Warszawskiego/	SPZPFW
2.	Stanowisko pracy /dowodzenia/ Zarządu Politycznego Armii		Wewnątrz pisze się nazwę organu/skrót/ oraz danej armii	SPZPA
3.	Stanowisko pracy /dowodzenia/ Wydziału Politycznego dywizji /równorzędnej/		Wewnątrz skrót nazwy organu i nr danej dywizji /brygady/	
4.	Stanowisko pracy /dowodzenia/ sekcji politycznej pułku		Wewnątrz skrót i nr pułku	SPSP
5.	Grupa operacyjna/dowodzenia/Zastępcy Dowódcy d/s politycznych		F-Frontu, A-armii, D-dywizji, B-brygady, P-pułku	GOZ
6.	Ekipa propagandowa		Litera S wewnątrz oznacza ekipę prop. specjalnej	E.prop.
7.	Ekipa artystyczna		F-frontowa, A-armijna, D-dywizyjna itd, C-cywilna	E.art.
8.	Kompania propagandy specjalnej			kpspec.
9.	Ruchoma czołówka filmowa		F-frontowa A-armijna	RCzF
10.	Ruchoma czołówka telewizyjna		F-frontowa A-armijna	RCzT
11.	Składnica sprzętu propagandowego i kulturalno-oświatowego		C-centralna F-frontowa A-armijna	CSSProp FSSProp ASSProp
12.	Warsztaty naprawcze sprzętu propagandowego i kulturalno-oświatowego		C-centralne F-frontowe A-armijne	CWNSProp FWNSProp AWNSProp

1	2	3	4	5
13.	Klub /ośrodek kult./ stacjonarny /polowy/		G-garnizonowy, D-dywizyjny, P-pułkowy	GKS/GKp/ DKS/DKp/ PKS/PKp/
14.	Punkt agitacyjno- propagandowy		G	Pap.
15.	Drukarnia stacjonarna zakłady poligraficzne/		Typ drukarni określa się opisowo z boku	
16.	Ruchoma drukarnia polowa		F-frontowa, A-armijna, D-dywizyjna	RDP-F RDP-A RDP-D
17.	Rozgłośnia elektro- akustyczna		Cyfry oznaczają moc rozgłośni	Reak.
18.	Urządzenie radiofonii przewodowej/radiowę- zeł/ stacjonarne			SUPR
19.	Urządzenie radiofonii przewodowej/radiowę- zeł/			PURP
20.	Wóz propagandowy B/-ba- talionowy, p-pułkowy, D-dywizyjny, A-armijny/		Cyfry oznaczają moc aparatury	Wp.
21.	Stacja nasłuchu propa- gandy radiowej/F-frontowa, A-armijna/		- " -	SNPR
22.	Stacja zagłuszająca		- " -	SZagł.
23.	Rozgłośnia radiowa		- " -	RR
24.	Nadajnik telewizyjny		- " -	NT
25.	Duże zakłady przemysłowe		Typ zakładów podaje się obok opisowo	DZPrzem.
26.	Ośrodek naukowy /badawczy/		- " -	ON

1	2	3	4	5
27	Zabytki /historyczne, kulturalne/		Typ zakładów podaje się obok opisowo	Zab.
28	Biblioteka		Rodzaj określa się obok opisowo	
29	Rejon wzmożonego oddziaływania kleru		- " -	
30	Siedziba Prymasa			
31	Siedziba biskupa			
32	Kuria biskupia			
33	Diecezja			
34	Zakon			
35	Klasztor/czynny/			
36	Seminarium duchowne			
37	Rejon przewidywanych akcji propagandy specjalnej		/Kolor czerwony-akcje własne, niebieski-npla/	
38	Rejony, gdzie występują elementy wrogie politycznie			
39	Rejon działania podziemia politycznego			
40	Rejon działania podziemia gospodarczego			

1	2	3	4	5
41.	Więzienie polityczne			
42.	Więzienie kryminalne			
43.	Obóz jeńców wojennych		Rodzaj- opisowo	OJW
44.	Rejon /miejsce wiecu/			
45.	Rejon /miejsce/ historycznych walk	 (DATA)		
46.	Siedziba władz partyj- nych/wojewódzkich, powiatowych, gromadz- kich/			
47.	Siedziba władz państwowych/wojewódz- kich, powiatowych, gromadzkich/			
48.	Łączność nawiązana jednostronnie			
49.	Łączność nawiązana obustronnie			
50.	Nawiązane współdzia- łanie /współpraca/			
51.	Wspólne imprezy żołnie- rzy AR, NAL, NRD, WP			
52.	Rejony/miejsca/ okoli- cznościowych dekoracji			
53.	Rejony prowadzonej pracy politycznej wśród lud- ności cywilnej przez aparatus polit.			
54.	Akcja ulotkowa spec.-propag.			
55.	Akcja radiowa spec. propag.			

T A J N E

Egz.nr...

Referat /wnioski/ szefa wydziału politycznego DZ
/DPanc/ na dzień

/przykład układu/

1. Wiadomości o przeciwniku.

a/ Charakterystyka polityczna oddziałów przeciwnika:

- narodowość;
- skład socjalny /socjologiczna charakterystyka wojsk, wyznaczenie, przekonania światopoglądowe/;
- charakterystyka polityczna dowódców /udział w walkach w okresie II wojny światowej, Korea, Indochiny, Afryka/, stosunki między dowódcami a podwładnymi;
- charakterystyka, morale stanu osobowego oddziałów wojsk przeciwnika, wypadki nadzwyczajne, a w tym stosunki polityczne między żołnierzami różnych narodowości, wpływ wiadomości politycznych na stan moralny żołnierzy, reakcje na naszą propagandę, wpływ zaplecza na wojska przeciwnika, jego orientacja o sytuacji politycznej, wpływ dotychczasowych walk na samooczenie żołnierzy /broń atomowa - jej wpływ na stan moralny wojsk przeciwnika/, nastroje na tle stanu zaopatrzenia i wyposażenia.

b/ Formy oddziaływania propagandowego na nasze wojska:

- treść oddziaływania, stosowane formy i środki;
- dotychczasowe działania w tym zakresie na nasze oddziały;
- użycie środków propagandowych /w jakich okresach działań, rejonach, na jakie oddziały/.

c/ Wnioski.

2. Stan moralno-polityczny wojsk własnych:

- skład socjalny;
- doświadczenie bojowe;
- stan zorganizowania politycznego /organizacja partyjna, organizacje młodzieżowe/;
- stan nastrojów wśród wojsk - z uwzględnieniem kadry, służby zasadniczej, rezerwy - ocena sytuacji polityczno-

- wojskowej w kraju, na froncie i na tle działań dywizji;
- praca polityczna w oddziałach: co zrobiono w zakresie przygotowania stanu osobowego do walki;
 - stosunek żołnierzy do naszych przedsięwzięć propagandowych i organizacyjnych, ich reakcja;
 - stosunek żołnierzy do przedsięwzięć wrogiej propagandy;
 - stan zdyscyplinowania oddziałów /wypadki nadzwyczajne, samowolne oddalenie, dezercje, tp./;
 - wnioski.

3. Stan moralno-polityczny ludności cywilnej w pasie działań bojowych.

a/ Po stronie przeciwnika:

- wpływ działań bojowych na stan moralno-polityczny ludności /straty w ludziach, szkody materialne, stan zdrowia/;
- represje przeciwnika wobec ludności cywilnej;
- stosunek ludności do wojska przeciwnika i wojsk własnych;
- wnioski.

b/ Po stronie własnej:

- wpływ działań wojennych na stan moralny ludności;
- wpływ ludności na stan moralno-polityczny wojska.

4. Zamierzenia Wydziału Politycznego dywizji.

a/ Wśród wojsk własnych:

- główne kierunki pracy propagandowej wśród żołnierzy; zamierzenia organizacyjno-partyjne;
- rozstawienie aparatu politycznego na czas walki;
- wykorzystanie środków technicznych;
- zabezpieczenie dóbr kulturalnych w pasie działań.

b/ Wśród wojsk przeciwnika:

- kierunki oddziaływania propagandowego /ze strony ZP armii i własne zamierzenia/ proponowane środki, miejsce i czas użycia;
- środki drukowane - ich treść i sposób rozprzestrzeniania.

c. Wśród ludności cywilnej:

- praca propagandowo-agitacyjna wśród ludności na terenie zajęтым przez przeciwnika przed walką;
- zamierzenia propagandowe po zdobyciu terenów okupowanych, pomoc w organizacji władzy.

5. Wnioski ogólne.

Zastępca dowódcy DZ
d/s politycznych

Wykonano w egz.
Egz. Nr 1- dca ... DZ
Wyk.
Druk.

OPRACOWAŁ:

ppłk mgr Stanisław W A S I L

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 B.T.
Wyk. ppłk Wasil
Druk. Cz. B.
Nr ks. 01629/WW

~~XXXXXXXXXX~~
Egz.nr...

Załącznik nr 5

DZIENNIK CZYNNOŚCI WYDZIAŁU POLITYCZNEGO DZ. /DPanc/

Czas operacyjny	Sytuacja bojowa		Główne kierunki pracy	Przedsięwzięcia	Termin wykonania	Odpowiedzialny /wykonawca/	Uwagi
	Nieprzyjaciel	Wojska własne					